

COLUMN

Goede modellen vangen de context

Een tijdje terug, 20 jaar geleden om precies te zijn, stond ik voor de keuze: econometrie of actuaariaat gaan studeren. Op hoofdlijnen vond ik het een afweging tussen theorie en praktijk: econometrie theoretisch gezien wat interessanter, maar actuaariaat

praktijkgerichter. Uiteindelijk heb ik geen keuze hoeven maken, omdat ik mijn keuzeruimte vulde met econometrievakken.

Waar ik nog steeds moeite mee heb bij (econometrische) modellen is dat een beperkt aantal variabelen een afhankelijke variabele verklaart. De wereld is zo veel complexer en dynamieken zijn lang niet altijd te verklaren door factoren die besloten zitten in historische data.

Deze overtuiging heeft mij wel iets moois gebracht: bij iedere adviesopdracht die ik krijg, probeer ik eerst de context te begrijpen. Met welk bedrijf heb ik te maken? Wat is het speelveld waarbinnen dit bedrijf opereert? Hoe past het probleem dat ik moet oplossen in het speelveld? Door de context te begrijpen, werkelijk te doorgronden, kun je pas echt problemen oplossen. En goede modellen bouwen.

'De kans dat de Best Estimate uitkomt is nihil'. Ik weet zeker dat een uitspraak als deze bekend voorkomt. Hetgeen het zegt is eigenlijk: niets is exact het gemiddelde. De reden van deze zekere afwijking zit hem enerzijds in realisaties ten opzichte van best estimate parameters en anderzijds in onverwachte gebeurtenissen. En deze zijn meestal significant.

Een goed macro-economisch voorbeeld is de 'situatie' in Oekraïne. Een ophanden zijnde (nucleaire) derde wereldoorlog zat nou niet bepaald in onze best estimate parameters, zullen we maar zeggen. Maar wat hebben we ons best gedaan de context NIET te begrijpen. Ruslandkenners en anderen, waarschuwen namelijk al ruim een decennium voor dit scenario. Wij beschuldigen Rusland van propaganda, maar zelf zijn we ook niet onschuldig als het gaat om eenzijdige nieuwsverspreiding, nietwaar?

De boodschap die ik wil overbrengen is de volgende: goede modellen vangen de context en slaan niet door met complexe berekeningen van parameters en variabelen, die we toevallig wel begrijpen of al kennen.

Loes de Boer
bestuurslid